

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTOI SZALLAS :

Ó-vár Vizi-utca. 231. szám, első emeletben

Megjelen e lap hetenkint háromszor u. m. Vasárnap, Szerdán és Pénteken. Ara évnegyedre 3 ft o. 6. Hirdetési ár : soronként 7 kr, s minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatatalnál kezelik.

KIADÓ-HIVATAL :

Középutca, STEIN J. könyvkereskedés.

Előfizetési figyelmeztetés.

Lapjaink a jövő év elején kezdve hetenként négyszer fognak megjelenni az eddigi alakban és eddigi árban. E szerint a hírlap-bélyeg nyomása alatt most még nehezebb feltűnőbb mennyiségű tartalék példányokat állíttatni ki lapunkból, s arra nézve, hogy tisztelt előfizetőinknek kiegészített példányokkal bizonyosra szolgálhassunk, igen szükséges az, hogy megrendeléseiket minél előbb megtenni méltóztassanak; — a mire ezennel tisztelettel is kérjük fel figyelmeztetve, hogy az előfizetési pénzt — évnegyedenként 3 forintot — kiadónk Stein János középütczei könyvkereskedésébe beküldeni sziveskedjenek.

Jelentés. Szombaton e hó 29-kén délután 5 órakor az erdélyi muzeum-egylet igazgató választmánya tudományos ülést fog tartani a tanásház nagy termében; tárgyai lesznek: 1.) Finály Henrik olvasni fog egy értekezést a kolozsvári ötös-czéh 1473-beli szabályairól. 2.) A titkár be fog mutatni egynehány érdekes történelmi és statisztikai adatot, a melyeket vidéki tagok küldtek be.

(D) Székelyföldi elvbarátinktól azon értesítést vettük, hogy az ottani vélemények egy része szerint a székely törvényhatóságok választás utján szervezését a szerint kell végrehajtani a mint 1849-ben végrehajtott: vagy is a magyarországi megyék analogiájára; nem királybírókat hanem alispánokat stb. választva, míg többeknek véleménye az, hogy a szervezést a régi rendszer szerint kell megoldani, miután 1848-ban az unió végrehajtása után is a tisztviselők választása a régi elnevezések szerint történt. Következésképpen egy ideig a pozsoni XVII. törv.-cikk eszközeivel ugyan, de királybírókat, dullókat stb. kell választani.

Barátaink szívesek voltak fölkérni nézeteink közlése iránt, a mit magán uton megtettünk ugyan, de szükségesnek látjuk nyilvánosan is elmondani azokat, hogy ha azáltal hathatnánk a vélemények egyeztetésére az egész székely grófságban.

A mi elvünk az, hogy szigorúan tartsuk magunkat a törvényességhez, s e részben sem a legforróbb ohajtások, sem a legbensőbb rokonszenvek semmi legkisebb eltérésre ne bírjanak.

Mi törvénynek ismerjük az 1848-iki pozsoni és kolozsvári törvényeket, mi törvényesnek ismerjük azon miniszteriumot, melynek elnöke ama törvényeket szintén aláírta, s törvényesnek kell ismernünk azon helyzetet, a melyen e miniszterium korában nem változtattak.

Az 1848-iki törvény VII. cikk 5-dik §-ban az van, hogy Magyarhon, Erdélynek mindazon törvényeit s szabadságait, melyek a teljes egyesülést nem akadályozzák, fenntartani kész.

Ennek folytán az erdélyi utolsó gyűlés egy bizottságot nevezett ki — a mint már többször említettük, — mely dolgozza ki Erdély külön feltételeit, s azt a miniszterium utján terjeszse az országgyűlés elébe.

A törvényes magyar miniszterium alaposan fogta fel ezen cikk értelmét, midőn sem a székely, sem a szász megyehatóságokban önféjleg semmi változtatást nem tett, nem is tehetvén azt, míg bárminő változtatás felett Erdély képviselével a magyarországi képviselő, a közös országgyűlésen egyet nem értett.

Igaz, hogy a későbbi miniszterium 1849-ben a magyarországi lábra szervezteté a székely földet is; erre azonban nem volt joga, s ezen miniszterium már nem is volt szorosan törvényes, a mennyiben akkor már a nemzet az uralkodóval szemben állván ezen miniszterium csak a nemzet hatalmát képviselte.

Ha mi ezen miniszterium tényeit elismerjük, úgy elveit is alá kell irnunk, s ezen elv szerint a pragmatika sanctio kapcsai szétötrétn, ma közöttünk, és az uralkodó fölség közti legitím kiegyenlítés lehetlenné válnék. A mit pedig egy békeszerető ember sem ohajt.

Mi részünkről előre aláírjuk azt, hogy a székelyföld a legelső pesti országgyűlésen fogadja el azt, hogy székei a magyar vármegyék analogiájára szerveztessenek. Nem bánjuk legyenek székely főispánok, s választott alispánok, szolgabírók stb., de aztán erre nézve az a kikötésünk van, hogy legyen aztán felelős magyar miniszterium stb.

Ha mi képviselőink által a lehető főispán kihágásaiért interpellálhatjuk a miniszteriumot, akkor van jogbiztosítékunk; de ha azt nem tehetjük, akkor minden controlleriánk csak az, hogy mi választjuk a főkirálybírókat, s minden tisztviselőinket, s elmozdítjuk ha törvénytelenkednek.

E jogot előre föl nem adhatjuk éppen most, midőn látjuk, hogy az uralkodó fölség is revideáltatni akarja az 1848-diki törvényeket, s nem tudhatjuk előre, hogy e revisió hová fog kiütni; látjuk továbbá, hogy Magyarhonban egy párttöredék emelkedik, mely hajlandó a felelős miniszteriumot feladni, hogy Magyarország ismét a kancellár és tárnokmester urak által és így teljes felelőtlenség alatt kormányoztassék, mely jövőre még veszélyesebbé válhat, ha kivált megfontoljuk azon újabb intentiókat, melyek már a „Fortschritt“-ben, s közelebről pedig gr. Barkóczy esztergami beszédében nyilatkoztak, s melyek a régi alkotmány helyébe egy democratico-olygarchicus rendszert akarnak alkalmasint létesíteni. Legalább ezt kell hinnünk, ha látjuk, hogy a democraia tapsolt eszméje mellett a szegényebb nemesek évezredek választási joga megátadtaik, a míg az olygarchia felső táblájáról mélyen hallgat az irás. Szívünkben üdvözljük Pap Mór urat, ki ugyan ez értekezleten, a nemes grófnak alkotmányunk szellemében megfelelt.

Ezen párt mozgalma minket elővigyázatra int: felelős miniszterium nélkül az egyéni szabadságot csak is a legszabadabb mozgású megyei autonómia biztosíthatja, s kiválólag pedig a tisztviselők legmagasbikának is szabad választása. A választás teljes szabadsága eszközölje azt, hogy úgy a székely mint a szász föld, és intézményeinek legnagyobb részét korunkig lehozhatta.

Tehát mi a székely választási jogot, melyhez tartozik a főkirálybírói választás is, fel nem adjuk addig, míg a magyar királyság élén felelős miniszteriumot nem látunk, akkor számba vehetjük, mit kell e jogból feladni, s mennyire szükséges, hogy a választott főkirálybírók helyett kinevezett főispánok legyenek stb.

Általában a mi bibliánk az alkotmány, melynek legújabb emelete 1848. Mi ez éven sem innen sem vissza nem megyünk, megállunk ott, mert szent a törvény; s innen tovább vagy visszalépés, csak a törvény által megállított elemekből összehívandó közös országgyűlés és király törvénytörő és hozó hatalmának lehet kifolyása.

Megválasztjuk királybíróinkat, dullóinkat, főbíróinkat, alispánjainkat, helyreállítjuk guberniumunkat, királyi táblánkat, szász földi universitásunkat stb. mindent úgy a mint állott 1848-ban. Ekkor minden hatóságunk kérni fogja ő felségét, hogy érvényesítse a törvényt, mely egyedül tarthatja meg a trónt és a hazát, hívja meg követünket a pesti országgyűlésre. Ott aztán összeülnek egy előleges értekezleten Erdélynek képviselői, kikben úgy a négy nagyobb nemzetiség, mint az eddigi három tartományi terület — u. m. székely és szász grófság és magyar vajdaság — érkekei képviselve lesznek. Elhatározzák együtt, hogy minő speciális jogokat és garantíákat lehet és kell megtartani, melyek a szorosabb unióval nem ellenkeznek, azt azután meghányják vetik az országgyűlésen; s lelki szemeinkkel előre látjuk, hogy a legszebb kiegyenlítés meg fog történni; mert Magyarország azt fogja akarni a mit mi akarunk, mert reá nézve a mi önkéntes uniónk né-

mi apró kikötések árán üdvösebb, mint a kikötések ignorálásával, annak erőszakolása.

Tehát mulhatlanul maradjunk 1848 mellett, azon se innen, se túl ne menjünk, mert ezáltal a törvény basisát lökjük ki magunk alól s az alkudozás problematikus terére ejtjük át hazánkat.

Vettünk értesítést arról is, hogy többen most rögtön nem akarják elfogadni a helyettesen kinevezendő adminisztrátorokat, hanem legelőbb is választani akarják a főkirálybírókat is. Ezeknek jogilag tökéletes igazuk van. Azonban a főkérdés az, hogy mielőbb a municipiumok helyre álljanak; már pedig miután most fenn az a nézet van, hogy interimáliter az ideiglenesség teljes kijelentése mellett a székelyföldre is adminisztrátorok neveztesse, míg az alkotmány medrébe visszazállanak teljesleg hazai ügyeink, s a választás rendes uton érvényesítettik; attól lehet tartani, hogy az ideiglenesség elleni kikelés, s folyamodás a választásért a kormányzó útján az uralkodóhoz, a székek megalakulását, hetekkel hátra vetné, a mi most országos érdekü vesztés volna, míg az ideiglenes kinevezés által a választás csak elhalasztva, de jogilag kockázva nincsen, s így az nem oly életkérdés mint a mennyire az az alkotmányos törvényhatóságok gyors megalakulása.

Mi ugyan semmi veszélyt sem láttunk abban, hogyha legelőbb is a királybírók megválasztattak volna, ezáltal a szoros törvényességnek elég leendett téve: azonban tán az illetők e kényes időkben kerülni akarták a pártusákat. Am ha ideig óráig az ideiglenes főkirálybírókat el kell fogadnunk, abban igen nagy veszélyt nem látunk; de a legelső gyűlésen ki kell jelentenünk, hogy őket csak ideigleneseknek tekintjük s óvakodunk arra nézve, hogy ebből szabad választási jogunkra nézve bárminő következtetés vonassék, s fenntartjuk jogunkat, hogy mihelyt a haza az alkotmányosság medrébe visszahelyeztetik, a közös országgyűlés elébe jogunk teljes épségével lépünk, ott döntendvén el majd, ha szükséges-e feladnunk e választási jogot, vagy meg fogjuk-e azt tartani, mely egyedül a mi tetszésünktől függhet, sérthetetlen alapjogunk levén az.

Addig úgy hisszük, hogy az ideiglenes kinevezést, nem örömet ugyan, de jogvesztély nélkül elfogadhatjuk, s elhatározottabb kikelés ezen ideiglenes intézkedés ellen csak akkor lehetne ajánlható, ha valamelyik székely törvényhatóság ideigl. adminisztrációjával oly egyéniség bizatnék meg, a ki iránt az illető törvényhatóság méltó bizalmatlansággal viseltetik. Ez eset pedig azt hisszük nem fog előállni, a míg azok állanak a reorganisatió élén, kik a megyehatóságok közvéleményéről igyekeznek tudomást szerezni, s az iránt a szükséges tekintettel viseltetnek.

X Lenni, nem lenni! ez itt a kérdés!

Midőn horvát testvéreinknek az utóbbi 11 év alatt történt gyakori felajdulását hallók.

Midőn szenvedélyeik izzó tüze kialudván, a nyugodtan széttekintők mérlegelni kezdék, ha az, mit elérték, voltaképpen ama cél e, mit magoknak kitűzének.

Midőn reményeik összerontott templomán, mint Marius Carthago sirhalmán, az események szomorú fejlődését nyomozák:

Ekkor egy neme a gyászos örömmel villant át kebleinken, hasonló ahoz, mint ki társát egy eshető szerencsétlenségre figyelmezteti, de figyelmeztetése számba se vétetvén, az valósággal megtörténik, — a szomorú öntudat eme szavában keres vigaszt:

Hisz én előre megmondtam!

Midőn később az elfojtott, de soha ki nem aludt rokonszeny egyes hangjai kerültek át a Dráván.

Midőn a nemeslelkű főpap Strossmayer, — nines is a világnak miveltebb, hazafias és dicsőbb katolikus klerusa, mint Szent István koronájának, — s a szintén jeles Vranicany szavai a birodalmi tanács üléseiből kikerültek.

Midőn a horvát közvéleményt lényegében láttuk átalakulni, akkor teljes reménnyel hívók:

Horvátország feleljeni akarja a multat.

Visszaohajtja Szent István alkotmányát.

Alapnélküli vala e remény!

Melyik gyermeke a nagy Szláva anyának bírja alkotmányos élete napjait a legutóbbi időkig felmutatni?

Melyik gyermeke a nagy Szláva anyának örizte meg önállóságát, sajátosságait, nyolczszáz éves institutióit, kedvezőbb fekvés, gazdagabb források s a népesség aránytalanul nagyobb száma mellett is, mint Horvát, Tót- és Dalmátország?

 Lapjainkból egyes számok is kaphatók s új krajezarjával Stein J. könyvkereskedésében.

Mi okozta ezt? talán rendkívüli hősiességük?
Nem egyedül. Nem vala e hős a szerb, a lengyel?
Talán kikérülése az idegen hatalmak sovárgásainak?
Mért füstölgött tehát vértől majdnem 300 éven keresz-
tül horvát testvéreinknek is karja!?

Né találgassuk —
Hisz világosabb a nappal:
Szent István alkotmánya védte meg őket.
Azon szövetség, melybe egészen idegen fajú nemzettel
egy jobb istenség vezérelte.

Mely nemzet nem vívott ki előnyt, hogy azt horvát
testvéreivel meg ne osztotta volna.

Nem vesztett jogából semmit, hogy e jog elvesztése
horvát testvéreinek életgyökerét ne sértette volna.

Hogy egyik valának testben, lélekben, —
Hogy ez egység életüket fenntartotta.

Most már mellőzöm azt, ha Kárpátoktól Adriáig minő
nemzetiségek laknak.

Csak egyszerűen mondom:
Kárpátoktól Adriáig él egy saját alkotmányát, hiányai-
ban is bálványozó, annak életeért századokon keresztül szí-
vének legdrágább vérért feláldozott embertömeg.

Tehát jogos-e? — hogy e tömeg egyrésze...mellőzve
a nyolczszáz éves kapcsolatot, feltámasztott életének irány-
zatát oly intézményért folyamodjék, —

Minőt a múlt nem ismer, s minék létrehozása homlok-
egyenest ellenkezik ama korona egységével, melynek szár-
nyai alá óhajtanánk visszatérni.

Mi a szívetket kettészakítja, —
Mi például hozhatná fel a jövőben.

Értjük, a horvát, habár mint mondatik, ideiglenes kan-
celláriának fellállítását.

Mindenek előtt az a kérdés:
A régi szövetséget akarjuk-e folytatni?

Vagy egy újat követni?!

Ha szövetségünk napjait még mindig Szent Lászlótól
akarjuk adatolni, akkor ahöz:

Hogy nemzetiségek, szokásaitok megőriztessenek,
Hogy tartományi gyűlések, helyhatósági életetek foly-
tattassék,

Hogy minden jogszert kívánataitok, a mennyiben azok
a korona egységével nem ellenkeznek, megadassanak:

Mindezek ellen egyetlen magyarnak sincs semmi el-
lenvetése.

Azok nagyon természeteseek.
De mire jó tehát akkor e külön cancellária?

Közvetítő kapocs akar-e lenni, melyen ez utóbbi egye-
sülésnek föltétel előadni s keresztülvinni igyekszik?

Egy újonnan alakított rostára van-e szükségünk, me-
lyen az őszinte szó megszüntessék s a szívek egymásba ol-
vadása megnehezítessék!?

Ha pedig azt mondjátok:
A régi szövetség többé fenn nem állhat!

Új föltételeket, új szabályokat alkotunk s csak ezek ér-
telmében fogjuk elismerni a korona egységét:

Ez esetben hallgatva várjuk a föltételeket, — noha még
ez esetben sem foghatjuk fel, hogy mi szükség van ama
cancelláriára?

Nincs e jogotok tartományi gyűlést tartani?

A magyar cancelláriának színmotokra rendelhető osz-
tály, s ősi bányók közreműködése, s illetőleg előlétele mel-
lett nem lehetne-e azt, vagy nem lehetett volna már eddig
is létrehozni?

Nem lehet e gyűlésen minden kívánságok összeszer-
kesztése, s azokat a közös nemzetgyűlésre választott köve-
teitok által nem terjeszthetitek-e a nemzet egyeteme elé?

Ekkor csak két eset fordulhat elő:
E követelések vagy elfogadhatók, vagy nem.

Ha elfogadhatók — a szövetség létrejött a maga al-
kotmányos útján.

Ha nem, s nem is marad fenn kilátás az őszinte egy-
sége: akkor mondhatjátok:

Isten veletek!

Mi veletek többé nem élünk, élni nem akarunk!

Ekkor urunk királyunktól kérvényezhetitek cancelláriát,
vagy bár mi más dicserimot, a mely tudniillik legalkal-
masabbnak fog látszani arra, hogy boldogságokat eszközölje.

Ekkor közös történetünk megszakad.

Legalább nem fog többé alapos lenni a magyarnak
panasza.

Elváltak tőle a nélkül, hogy okát adjátok, mért?

Hogy nyolczszáz éves együtthet után elválhattok a nél-
kül, hogy legalább egy utolsó isten-hittelt mondatok volna!

Ha tehát az alkotmányosság ama bűbáj, mi titeket
hozzánk csatol, mívégre jó ez alkotmányos egység egyik kö-
sziklájának összemorzsolása?

A horváthoni értekezlet felterjesztvénye nem ismer ha-
talmat, mely a legfőbb horvát-szlávon közigazgatást a ma-
gyarral összekötni, feljogosítva lenne.

Talán nem ismer, mert ismeri nem akar.

Különböztetetlen, hogy amaz értekezlet, mely saját
jogai, függetlensége s az országnak az uralkodóháza kö-
tött kétoldalú viszonya kimutatására annyi hévvel lapozta át
a törvénykönyvet, e törvények között ne akadt volna olyanra,
mely az összekötés hatalmát világossá teendé.

E törvénynek megtalálása...bizalomra mutatott volna.
Nekünk pedig életföltétünk:

Az egymás iránti bizalom.

Mitán tudjuk, hogy minden külön ajku népet csakis
az alkotmányos élet jöttei csatolnak hozzánk elválasztha-
tatlannal, s mitán mi ez annyiszor megpróbált alkotmányra,
még hiányában is, mint legdrágább kincsünkre, nagyon, na-
gyon féltékenyek vagyunk, annak alapjait feladni annyit
tesz előttünk, mint a közös sirt elkészíteni.

Mi féljük egész horderejét az egyesített Magyaror-
szágnak, mi átlátjuk, hogy egyesített erővel legyőzhetle-
nek vagyunk, nem mivel csakis egyesített erővel, ez
egységet megdönthetetlen elvek s könnyű nem ismerő al-
kotmányos formák által akarjuk létrehozni.

Mi kezét fogunk veletek dicső népe a hős Zrínyik,
Frangepánok, Draskovicsoknak, kezét fogunk veletek lei-

künk mélyéből, a legszentebb indokok s rokonszenvektől
melegítve, de megvalljuk, jobb szeretnénk volna kezét fogni
közvetlenül!

Csakis veletek!
A régi házasságok, ha egymást félreértve, rövid időre
összezőrönnének is, kibékülést napján nincs szükségük ide-
gen tanukra, —

Mert szégyenlenők a könyt, mit szemeinkből a viszont-
látás első pillanatra,

És a nehéz sohajokat, miket kebleinkből a multak ke-
serű emléke kifacsarnának!!

Gajzágó Salamon.

Könyvtárnoki jelentés a muzeum-egylet nagygyűlésén.

(Folytatása és vége.) — Az idő rövidsége a könyvtár kör-
lül balaszthatatlan sürgetőbb teendők, valamint e célra al-
kalmas külön dolgozó szoba hiánya miatt e gyűjtőmennynek
tudományi rendszerben fellállításához, de még csak az
aránylag igen számos többszörös példányok, a kétes darabok
elkülönítéséhez s meghatározásához sem lehetett fogom. E
sok időt, gondot és tanulmányt kívánó munkához egyébi-
ránt; intézetünk előhaladásának minden buzgó barátja ma-
gammal együtt kétségtelenül egy a régiség- és értelmének
kiválólag foglalkozott s így azokban a tudomány színvona-
lán álló, egyedül e tudomány szenvedélyének élhető és
élendő színterén minél előbbi alkalmazását fogja óhajtatni.

Addig, míg intézetünk e hiányon segíteni képes és szeren-
csés lehet, nem igényelhetek magamnak e gyűjtőmenny kör-
ül munkásságom által más elismerést, mint a mit annak
terhes felelősséggel járó lelkiismeretes megőrzése és gondos
kezelése s legfeljebb a főszakszáltyok szerinti előleges ren-
dezése által szerezhetek. De csak e cél elérésére is mulha-
talan, hogy e gyűjtőmenny a régiségtárral együtt a könyv-
tártól elkülönítve, külön alkalmas s észszerű szekrényekkel
ellátott szobában tartassék, melynek jelenleg még nem ren-
delkezhetünk, hol az elkülönítés, meghatározás és rendezés
teljes figyelmet kívánó munkáját háborítatlanul lehessen
folytatni.

Régiségtárunk a) alatt ide mellékeltem kimutatás szerint
64 adományozó ajándékaiból áll, melyek a helyes kezelé-
sre s kellő rendezésre mulhatatlanul szükséges külön terem,
alkalmas állványok és szekrények hiánya miatt még szem-
lélhetőleg és tanulmányosan fellátva nem lehettek. Erőke-
res részét képezi e gyűjtőmennynek a báró Orbán Balázs által
adományozott számos egyiptomi s néhány keleti régiség. Ró-
mai korból, legnagyobb részben Erdély e tekintetben oly
gazdag földjén talált emlékekkel (különféle szobrocskák, bronz
öntvényekkel, római gemmák lenyomataival, Erdély-
ben, Herculumban és Pompejiben talált edényekkel, mo-
zaik és téglá darabokkal, sat) b. Radák István és neje gr.
Rhédey Klára, Dr. Ötvös Ágoston, Torma Károly, Földvá-
ry Mihály, Tompa Simon, Raicsics Ferencz, Baricz János,
és Goró Lajos adományaiból gazdagodott főképen e gyűjtő-
mennyünk, melynek különösen becses darabjait képezi azon
3 darab római viaszos tábla, melyek egy-két Diószegi La-
josnak, más kettőjét Fickler Lajosnak köszönhetjük.

Hazai történeti emléktérkéseink között kiemelve kell
említenem Szilágyi Erzsébet elefántcsontba metszett mellé-
két, hátlapján latin felírral b. Józiska Sámuel hagyatéká-
ból, — a XVI-dik század elején virágzott Toldy Miklós csak
nem hiánytalan díszfegyverzetét Pápai Lajosné szül. Tar-
soly Eszter adományából; — Bocskay István fejedelem csi-
meres és latin felírral aranyozott ezüst fedeles kupáját b.
Wesselenyi Istvánól; — Bethlen Gábor fejedelem arannyal
hímzett veres bársony nyergét, kapuján ezimerével és „Beth-
len Gábor 1613” felírral, Bethlen István tölgytörzsből
nével és 1615 évszámmal, s Klossa kését Schütz József
adományából; — Barcsay Ákos fejedelem arannyal hímzett
zöld bársony nyeregtakaróját özv. Kendeffi Parkasné és leáz-
nyai ajándékából; — ugyancsak Barcsai ezüst gyűrűjét Már-
tonfi Sándortól, s állítólag ugyanannak kövekkel kirakott
nagy tájképpipáját Aranyos Mihálytól; Pekri Lőrincz, II.
Rákóczi Ferencz vezére, kék selyem hadi zászlóját latin fel-
írral egyik oldalán Erdély a másikon a Pekri család csi-
merével gr. Traun Ferenczné szül. gr. Bethlen Borbárától;
— a Hunyadi család vas pecsétnyomóját Raicsics Ferencz-
től; egy Péterfi nevű XVII. századi erdélyi művész által ké-
szített igen szép mozaik-munkájú szelencéjét Dr. Moilovich
Györgytől. — Több őskori érdekes régiség, közép és újabb
korbeli fegyver- és ékszerdarabok között különösebben ki-
tűnik még egy a végváncsot ábrázoló középkori egyházt
szép gyöngyháza faragvány „Coena Domini” felírral özv.
gr. Haller Jánosné, s egy a fejedelemek korából családi em-
lékül őrzött, vert ezüst nyelű s toku török handszár Rácz
Gyula adományából.

Egy leendő képtár alapja is meg van vetve 14 ado-
mányozó 15 darab olajfestmény ajándékával, melyek ideig-
lenesen olvasó szobánk falait díszítik. Gr. Kemény József
életnagyságu képe a boldogult gróf özvegyének ajándékából,
melyet intézetünk falai közt, mint legméltóbb helyen, a ké-
ső maradvék is kegyel ttel fog tekinteni, e gyűjtőmennyünk
legbecsebb darabja. Birjuk továbbá Kazinczy Ferencz képet
Vastag és Sikó Kolozsvári festészek, s Bod Péter képét Ke-
lemen Benjámin ajándékából, továbbá egykori jeles színész-
nőnk Kőcsiné, Kántorné és Székelyné arcképeit, melyek
közül az első Deáki Fülöp Sámuel, utódai, a másodikat
Priell Cornelia, s az utósót maga az agg művész ajándé-
kozta intézetünknek. Toldy Miklós 1812-ben festett s 1775-
ben megújított kis képét Pápai Lajosnéól s Tizianó Danae-
jának másolatát Goró Lajos bagományaiból nyertük. Szob-
runk is van egy, Vajda Péter életnagyságu mellszobra, a
bécsi polytechnicum magyar ifjak ajándékából.

Ha végig tekintünk az adakozók díszes névsorán,
melyből e rövid általános jelentésben még oly sok lelkes
honfi és honleány nevét kénytelen voltam elhallgatni, ha lát-
juk azon buzgó áldozatkészséget, melylyel nemzetünk min-
den osztályából annyian ügykeztek intézetünk e gyűjtőm-
enyének megalapításához járulni, nem lehet kétkednünk az
iránt, hogy nemzetünk e közlekedéssel alapított intézetét,
melyre életbeléptetésének első évében is oly jogos remény-
nyel tekinthet, folytonos pártfogásával oly virágzó állapotra

fogja emelni, melyben az ujja születendő hazánk egyik di-
sze, a magyar bazafiság és szellemi műveltség egyik méltó
emléke, s egyszersmind legbátrabb emeltyije leand.

Kolozsvárt nov. 22. 1860.

Szabó Károly m. k.
muzeum könyvtárnok, és a régi-
ség- és éremtár ideiglenes őre.

KÜLÖNFÉLÉK.

— (Necrolog.) Szombathelyi Gusztávné szül. Nagy
Zsuzsánna e hó 21-én jobblétre költözött. Beke poraira!

— Nagy Szebenből írják, hogy Schmerling lovag oda-
utasítá a cs. k. földtehermentesítési alapigazgatóságot, hogy
az evang. száz papaságot illető tízed kárpótlására nézve a
számolási tárgyalást azonnal megkezdje és a lehető legha-
marább befejezze.

— Tordáról írják nekünk decz. 24., 1860. — Va-
rosunk tanácsa s ezáltal néhány összehívott polgár f. hó 21-
dikén oly gyűlést tartott, melyben elhatározta, hogy utca-
ként neveztesse ki bizalmi férfiak s ezek magok mellé
vegyenek segédeket fel, kik e válságos pillanatokban a csend
és rend fenntartása érdekében előforduló pajkosságokat
akadályozzák meg. Voltak e gyűlésben, kik ez intézkedé-
nek helyét nem látták, azért hogy az itteni lakosság sok-
kal jobban érti az idő intő szavát, mintsem ily örkődésnek
szükségességét látna, s ennél fogva ennek elmaradását java-
solták. Voltak, kik nyíltan kimondták, hogy mindaddig míg
megyénkben főispán nem lesz, míg a tanács meg nem vál-
tozik, addig ily intézkedésbe nem elegendnek. „Örkődjenek
azok, kik eddig örködtek” ezt mondván, de ezen ellenveté-
sek s javaslatok nem gátolták meg a többség határozatát.
Előálltak tehát a bizalmi férfiak és keresik a segédeket, de
nem igen találunk vállalkozókra, mert azok ily értelemben
nyilatkoznak: „A közelebb elenyészett évek alatt tán egy
erdélyi magyar város se szenvedett annyit mint ez. Az itte-
ni hivatal legnagyobbikától legkisebbikéig a polgárságot örö-
kösen piszkolta, vele gorbáskodott, a városnak neve re-
bellis volt sat. Örkődjenek tehát azok, kik eddig örködtek,
nékiek hatalom van kezökben, nekünk nincs. Mi nem vagyunk
besszállók, mi egy oly nemzetnek vagyunk tagjai, kik csak
ellenséggel és nyíltan harcolnak szembe; gyáva néppeli
mocsoklódással hős jellemét nemzetünknek be nem szeny-
nyezték.” Eddig a nép nyilatkozata, mire mi azt mondjuk
s azt is hisszük, hogy ily férfias magatartása a városnak
erősebb örködést fejt ki, mint a biztonság felett hozott ha-
tározat által fellátott bizottságnak. r. l.

— Gyergyóból értesítenek, hogy ottan az idegen hiva-
talnokok elkezdettek már magyarul írni a községekhez, és
magyar községi jegyzők vannak, kik németül teszik felje-
lentéseiket. El kell csapni az ilyeneket.

— A „Sürg.” írja: „Mint értesülünk, a m. k. helytar-
tónak szervezőténének megerősítése leírtezzék; s főbb hiva-
talnokai kinevezése a hivatalos lapban e napokban várható.
Örvendés tudomásul veendő olvasóink azt is, hogy Ő Fel-
sége a vallási s tanulmányi alap kezelését ismét a helytar-
tónakra ruházná méltóztatott. Pest városa tisztújítása is
nem sokára meg fog tartatni, s pedig nem mint egyelőre ter-
vezett, részletes, hanem egész általános tisztújítás leand,
az 1848-diki választási törvény szerint.”

— A „Wdr.” dec. 22-kén következő figyelemreméltó
közlést tesz: „Mídon a napokban Hübner urnak csak a
miniszteriumba léptéről szólnak a nélkül, hogy tárczáját
szorosabban megjelölték volna, arra igen is voltak okaink,
mivel akkor nem lehetett ismeretes előttünk az, mennyiben
fog a kormány Vay báró programjával kiegyezni. Ez már
most Reehberg gróf kilépével tökéletesen elfogadottnak
látszik, és az esztendő határozatok képzik az új kabinet
kiindulási pontját. E változás természetesen nem lehetett csak
pillanat műve, sokféle akadályt kelle az utból elhárítani, mi-
előtt egy új alapoz levele jutni.

— A „Wien. Zeit.” hozza miniszter Schmerling ur
programját. Ezen program szabadolvt és alkotmányos
irányu, az ausztriai tartományok életében új korszakot nyit
ha hiven végrehajtatik, s könnyíti a magyar királyság al-
kotmányos fejlődését, a mennyiben az ausztriai császári te-
rület a magyar királyi területtel, nem áll oly éles jogi el-
lenében. A program ily polgári egyenjogúságot, saj-
tósabadságot, a törvénykezés és közigazgatás külön választá-
sát, az országgyűlésre közvetlen választást, széles körű vá-
lasztási joggal, a Reichsrathnak és országgyűlésnek kezde-
ményezési jogot, a tárgyalások nyilvánosságát.

— A concordatum revisioja „az Autogr. Corr.”
szerint egyelőre a magyarországi primást illető jogok visz-
szaállítására fogna szorítkozni. Mondják, hogy a régi vi-
szony még az országgyűlést megnyitása előtt helyreáll.

— Schuldermann ur a steierboni gazdasági lapban a
szarvasmarhák s más hasadtörmő háziállatok száj- és kö-
römbetegége ellen, általa Steierbonban és Felső-Ausztriában
magysikrrel használt s a marhatenyésztők által dicserettel
elismert orvosszeret között és ajánl. E nyaválja a mi állata-
inknál is gyakorta előfordul, sokszor okoz kárt vagy hátra-
maradást; így jelenleg is több oldalról hallhatni panaszt e
betegség jelentkezése felől, a miért remélem, a t. gazda-
községnek teszek szolgálatot, ha a Schuldermann üdvös
orvosszeret figyelmébe ajánlom. Az ajánlott orvosszer a pa-
tikában kapható terpenolinolaj (oleum vesinae pini albam.)
A cserép vagy csészébe öntött olajból egy ecset segítségével
bekenjük a szarvasmarha szarva és fületétől szorosan a fü-
mettel. Ha az istállóban csak egyetlen marha is szenved,
biztosítást végezt mindeniknek be kell kenni szarva és füle-
tét. Juh, kecske és disznóknak fületét kenjük be. Ezen
míutál által a beteg marha meggyógyul és az egésségek
mind meglesznek mentve. Egy fertálynyi olaj 40 marha szá-
mára elégséges. Ezen nyaváljában, főleg a tehének tölgén,
ecselein hólyagok mutatkoznak, melyek megorvoslására öm-
eztetet kell használni, a miből egy fertály vizben két latot
olvasztunk fel, és e folyadékba mártott lenronggyal a tehen
tölgét ecseleit megmossuk, azon élővígyazattal, hogy a tej
lyukak mosatlan maradjanak, hogy be ne duguljanak, miből

osztán még nagyobb baj származhatik. Ugyanezen hólyagok mutatkoznak ily esetben az állat torkán, nyelvén, az ajkak kül- és belfelén, a mely szenvedő helyeket hasonlólag olajecet oldattal mosunk meg. Ha azáltal kórme hasadt volna meg, ugyan ezen folyadékot facsarjuk bele a hasadba. Az oldatot legtanácsosabb készen venni meg a patikából. Ha azon eset áll be, hogy belgyuladástól kell tartani, úgy $\frac{1}{4}$ font törtsalétromot, $\frac{1}{4}$ font kiszájtalt tiszta kormot, kevés vízzel egy tálban téstává gyurunk egybe, s e gyurmából egy evőkanálhnyt 2—3-szor napjában a beteg marhának beadunk. E szer más gyuladással bajokban is használ. Kolozsvárt a patikában egy lat olajecet ára 4 kr, egy lat terpentintolaj 3 kr o. é.

Nagy János.

Figyelemreméltó jelentés. Hazánk gyönyörű bérczein az alkotmány dicső napja újra fogja világító sugarait árasztani. Az ősi ezredéves constitutio életbe lép. Ennek valódi életbe léptetése nem kis feladat, mert a régi alkotmányos jogtudósok nemes serege az emlékteljes 12 év alatt erősen megrikult. Az ifjú sarjadéknak nem vala alkalmak az vérebe szívní. Ezen a bajon a jövőre valamennyire segítő, czélul tűztem magamnak, addig is míg a honi jogtudományok tanodája hazánkban megnyitja, a hazai jogtudományokból annak történelméből magány órákat praktikai modorban adni, de csak oly ifiaknak nemzeti és vallásfilozófia nélkül, kik az iskolai tudományokat bevégezve, politikai pályára lépnek. Mihelyt e czélra legalább tizen jelentkeznék, működésünket elkezdhetjük, s ígértem, hogy hat hónap alatt, de valódi szorgalom után szigorlatot is adhatunk. Kik tehát a honi jogtudományokból s annak történelméből praktikai órákat ohajtanak nyerni, alólírttal személyesen értekezhetnek. Kolozsvárt, december 22-kén, 1850. Branyicskai Nagy Leopold, orsz. ügyvéd.

Nyílttér. — T. cz. Bartha Károly urhoz. Mitután ön a Girókuti P. Ferencz országos nagy képes naptárára előfizetett, de se lakását, se az utolsó postát velünk nem tudatta, tisztelettel felszólítatik, hogy alólírtat értesítse lakásáról, hogy illető példányát elküldhessük.

Stein János, könyvtáros.

POLITIKAI HIREK.

— Gaeta ostroma s főleg V e l e n c z e eladása jelenleg komoly időtöltése majdnem az egész hirlapvilágnak. Valóban úgy látszik, hogy ez a velencei ügy észrevétlenül egy nagyszerű európai kérdéssé nő ki magát — oly ügyesen dajkálnak körül a francia lapok. E kérdés képezi a jelen pillanatban az összes helyzet csomóját, és minden ez ügy állásában bekövetkező változás legott egy nagy fordulatot is idézne elő az európai helyzetben. Még mindig Angolország az, mely legelőkeltebben sűrű mozog Velence odaengedése körül, s londoni tudósításokban már is határozottan állítják, hogy az unjonnan kinevezett angol követ, Bloomfield lord, a ki január közepén érkezik Bécsbe, e tárgyat újból s ezúttal hivatalos alakban hozandja szóba. Erre nézve egy nem érdektelen történetet beszélnek. Bizonyos idegen államférfi, a ki az eladási terv iránt Bécsben pühatolódott, egy nagy befolyású egyéniségtől azon feleletet kapta: ily javaslatot nem tehetnek ha tetszik Törökországnak, de nem Ausztriának. E felelet Napoleon császárnak fülébe hatott. „Jó hát,” mondá a császár, „ugy Törökországnak teendjük e javaslatot”, s az eredeti program valóban oda lett volna módosítva, hogy Ausztriát délkeleti határának kiszélesítése által kell Velenceért kárpótolni, Törökországnak pedig területvesztését az olaszok által készpénzzel megfizettetni. Nem valószínű ugyan, hogy a javaslat ezen alakban is el fogja fogadtatni, de legalább annyi kiderül belőle, hogy főképp angol részről minden lehető utamódot megkísértenek az ügynek elintézése végett, hogy a fegyveres összütközést a közelebbi tavaszon elfordíthassák.

Azonban ez ügyben úgy látszik egy igen fontos tényezőt nem vesznék eléggé számba, t. i. Oroszországot. E hatalom előtt a dunafejedelemségekbeni zavargások természetesen nem lehetnek közömbösek; nem azért mintha Pétervárott valami gyöngéd gondoskodással lennének az osztrák és török érdekek iránt; sőt ellenkezőleg éppen nem néznék ott nagyon rossz szemmel, ha mozgalom ütne ki az Ausztria délkeleti határán lakó népfajok közt, csak bizonyosak lehetnének az iránt, hogy e mozgalom fonal-szálaikat kezdőkbe kapva oly módon intézhetik, hogy azáltal az orosz érdekek nemcsak nem lesznek fenyegetve, de sőt még előmozdítva. Oda czéloznak nyilván a tetemes csapatösszpontosítások, melyek a Pruthnál Oroszország részéről történnek, s mind Bécsben mind Konstantinápolyban azon aggodalmat költik fel, hogy Oroszország 1861 évek egy szép reggélén Franciaország beleegyezésével azt tehetné, a mit nyolcz évvel ezelőtt ugyane hatalom akarattal ellen tett. Sőt a „Börse-halle“ egy jól értesült levelezője azt is tudni akarja, hogy a porta ezen eshetőséggel szemben már is el volt tökéltve egy török hadtestet indítani a fejedelemségek felé, azonban főleg Bécsből azon figyelmeztetést vevé, hogy a legelső török katonának moldova-oláh földre lépése fogna igazán még jeladás lenni a forradalom kitörésére s kiszámíthatlan horderejű bonyodalmakra. Ennélfogva a porta arra szorítkozott, hogy a fejedelemségekben uralgó nyugtalanság helyi okait kipuhatolja s azoknak elhárítását eszközölje.

Egyike már e kettőzött ügyetnek azon szárd hajók tudva levő letartóztatása, a melyek fegyvert és lőszert valának a fejedelemségekbe csempészendők. A porta és Szárdinía közt erre nézve keletkezett viszály nem csak ki nincs egyenlítő, de már is annyira ingerülté vált, hogy a diplomaiiai szakítás Turin és Stambul között éppen nem tartozik a lehetlenségek közé.

Az előadattakból is látható, mikép a Velence miatti harcra, ha csakugyan ki találja fönn, korántsem maradna „helyhez kötött”, mint két éve a Lombardia miatti harccsal történt. Most éppen megfordítva oda látszik bizonyos nagyhatalmak törekvése czélozni, hogy mindazon kérdéseket, a melyek Európát évek óta foglalkodtatják, egyszerre a válsági pontig kergessék s az olasz kérdésnél nem közvetlenül érdekelt hatalmakat minden oldalról annyira elfoglalva tartsák, hogy ezek legjobb akaratjuk mellett se legyenek képesek, a veszély pillanatában Ausztriának segélyül lenni s a dolgok folyamának nétan más fordulatot adni, mint a minőt a Tuileriákban ohajtanak.

— A „Trieszt. Ztg.“-nak Milanoból f. hó 17-ről ezt írják: Már régebb ideje hogy jelentetett, miszerint a Dunafejedelemségek ügynökei résztvesznek az itt gyűlésező forradalmi bizottmány tanácskozásában, és hogy minden előkészített Olaszországnak a magyar és velencei forradalom általi támogatásának lehetővé tétele iránt. S mintha elérkezett volna immár a pillanat, ezen elhatározott terv kivitelének megkezdéséhez. Kossuth, Garibaldi, és a piemonti kormány már régebb idő óta alkudoznak egymással, s oly iöltételeket tüztek Kuza herczeg elé, melyek már meglehetősen megérlelődötteknek látszanak arra, hogy egyesült erővel foghassanak a kitűzött czél eléréséhez. Klapka már néhány nap óta időz Konstantinápolyban, a honnan összeköttetésbe lépend a Dunafejedelemségekben tartózkodó elvrokónaival, hogy a tanácskozásokat gyorsan tettekk kövessék. Sok fegyver és lőszert csempéztetett be a Dunafejedelemségekbe, s az itteni forradalmi bizottmányhoz érkezett egy jelentés szerint 15,000 darab puska volna letéteményezve Moldvában és Oláhországban, melyek annak idejében a forradalmárcnak fognának kiadatni. Annyi bizonyos, hogy a magyar forradalom intőzői számot tartnak arra, miszerint Magyarországon legalább 20 — 25,000 fegyver és sok lőszert lesz kéznél, fölkelés esetében. A Magyarországon működendő forradalmi hadsereg fővezerségét Klapka fogja átvenni, ki bizonyosnak tartja, hogy rövid idő alatt 40 — 50,000 nyi hadsereget foghat vezényelni. Az tény, hogy Klapka Magyarországon élő sok kitűnő szemslyiséggel legbensőbb összeköttetésben van, valamint hogy arra is számítanak, miszerint az árulás nagy szerepet fog játszani. Itt fejezik be most 2000 magyarok folszerelését, kik útvég után Törökországba fognának innen elköltözni, onnan a Dunafejedelemségek felé fordulandók, a hol Magyarország jövőndő forradalmát s a betörést előkészítendik. Ha sikerülend — mint remélik — ezen expedíció, akkor rövid időközökben majd új segédereket küldetnek utánok, hogy azon oldalról lehessen Ausztria megtámadtatásához látni.

Ugyanaznap ugyanonnan keltezve a „Vaterl.“ meg így ír: Az itteni forradalmároknak a magyarországiakkal és dunafejedelemségekbeliekkel szökött összeköttetéséről irt tudósításaimat tények igazolják, s állításaim valóságát teljes világításba helyezék. Most már közelebb részletekről értesíthetek — ugymond levelező — azon tervre vonatkozólag, melyet Ausztria közelebbi megtámadtatásakor követni készülnek. Rokonszermű lelkel könnyen megértik s értesítik egymást, eszerint tehát abban állapodtak meg: hogy míg a becsületesember király Garibaldival Velenczét támadja meg, Türr kiszállást kísérlend meg Dalmatia partjain, a magyarokat fellázítandó, Klapka pedig ugyanakkor törend be Erdélybe és Bukovinába a Moldvában és Oláhországban szervezett magyar forradalmi bandával, hogy egyszerre működhessek Galliczia és Magyarország ellen, s így két tűz közé szorítsa a Kárpátokot át keresztlvitt hadutja által, a most Erdélyben felállított cs. kir. haderőt, és Türrrel egyesülhessen. Valamint a Dunafejedelemségekben ugy Magyarországon is jelen-tékeny fegyverraktárak léteznek, melyek majd a forradalmi hadsereg koronkinti fölfegyverzésére fognának alkalmaztatni. A Lombardiában összevont magyar legio két felé fog osztatni, az egyik rész Türr parancsnoksága alatt egyelőre itt marad, s a másik karácsony után Törökországon keresztül a Dunafejedelemségekbe menend, s ott Klapka rendelkezése alá helyeztetik. Franciaországban is szedkezik a magyar emigratio, majd tetszés szerinti pontok felé veendő irányát, s kétséget sem szenved, hogy második december pénzzel és fegyverekkel segiti. A veszély szemmel látható; és most keserű harcra kell számot tartani, élet-halál harcra a forradalommal és frigyis társaival. — Csak összetartó egyetértés s gyors és erélyes cselekvés háríthatja el a

legitim Európát fenyegető veszélyt, s tépheti szét azon hálókat, melyeket a sötétség hatalmai szöttek romlására.

(M. S.)

— A „Corr. Ital.“ Nápolyból a magyar legio alakításáról következő tudósítást hoz: „A főbb tisztek közt egyenlenség uralkodik, nevezetesen a tisztek egy része elégedetlen Türr tábornok igényeivel, s nem akar alatta szolgálni; s ez különösen a valódi magyar tiszteknél tapasztalható, kik az 1848-49-diki magyar hadjáratban tetteles részt vettek, s már ott törzstiszti rangot érdemltek, holott Türr ott nem volt, s másutt is csak albadnagyi ranggal bírt; ezen tisztek Klapka tábornokot kívánják vezéröklül; ekkor a magyar tisztek közül egyetlen nevezetesség, vagy katonai tekintély sem soroztatla be magát ezen legióba.

— Páris, dec. 21. A velencei kérdés mind jobban jobban előtérbe lép, és a mint a „D. A. Ztg.“ párisi levelezője írja, már értekezés is tartatott e tárgyban Metternich herczeggel. A nevezett levelező írja: Tény, hogy Napoleon császár e tárgyat, igaz hogy eleintén csak beszélgetéskép, de oly modorban ismételte Rambouilletben Metternich herczeg előtt, mely valódi szándékáról legkisebb kétséget sem enged létezni, s tanácsát oly okkal kísérté, melynek fontosságát itt is mindenki elismeri. A császár azt mondá, hogy miután a német szláv tartományok alkotmányos intézményeket nyertek, s Magyarországnak is egész (?) alkotmányos szabadsága visszaadott; Velenczében egy folytonos erős katonai kormányzat fenntartása lehetlenné vált, míg másfelől az is kétségtelen, hogy egy szabadelvű kormány Velenczében tüstént annak elszakadását vonná maga után. Ép oly lehetetlen tehát Velenczét megtartani jelen kivételes állapotában, mint oly intézményekkel ajándékozni meg, minőkkel a többi tartományok bírnak, s következképp Ausztriának csak örvendetes lehet oly megoldás, mely önkénytesen, és megfelelő kárpótlásért Velenczét oda adja, hova kívánatai és rokonszenveit folytán tartozik. Az osztrák és német határok katonai biztosítására vonatkozó kérdést a császár nem létezőnek állítja. Ausztria és Németország évszázadokon keresztül meg tudott lenni Velence nélkül; emellett e kérdést nemcsak megfordítani lehet, miután, a mint állítólag Olaszország Ausztriát, ugy fenyegeti most Ausztria Olaszországot, hanem azt is meg kell fontolni, hogy alig van állam Európában, melynek katonai biztonság tekintetéből határai szabályozása, illetőleg előbbre tolása kívánatos ne volna. Ezek azon okok, melyek Ramboilletben szönyegre kerültek.

— A Dunafejedelemségekben mint tudjuk ez idő szerint némi mozgalomról beszélt néhány lap, s arra nézve most következő újabb hireink vannak: A „Patrie“ jó külfölből akarja tudni, hogy Angolország az 1858-diki szerződés bármely módosítását is elleneni fogja, melynélfogva Kuza fejedelem a két dunai fejedelemség elkülönölt igazgatását egybeolvasthatni reméli. Tudni akarják azt is, hogy a Russel lord kabinetje nemcsak nem helyesli a magyar menekültek készületeit egy előbb vagy később kiütendő forradalomra, sőt annak elnyomása végett Törökországot is segíti fogja. Jassy báró f. hó 18-kán távirják: „A moldova-oláh kormány a magyar mozgalomban minden ráfogott részességet elhárít. „Konstantinápolyból pedig f. hó 12-ről következő jelentnek: „Két letartóztatott szárd hajónak sikerült, Oláhországban a rajtok volt fegyvereket, ágyukat és bombákat kirakhatni. A porta, mint hallatszík, nem bánja, hogy a más három hajó terhestül eltávozhassék, ha a hajók ismét mind a Bosporuson át térnek vissza Olaszországba. Klapka Konstantinápolyban van, de Ausztria nem akarja túrni, hogy utlevelet adjanak neki Oláhországba.

Újabbak. — Páris, dec. 21. A „Const.“ egy második cikket hoz a főszerkesztő tollából Ausztria és Velence fölött. E cikkben mondatik, hogy Franciaország soha sem fogná túrni Ausztriának újból támadó föllépését Lombardiában. Továbbá azt mutogatja, hogy a többi hatalmak is különböző okokból ellene vannak az osztrák uralomnak Olaszországban.

— Turin, dec. 21. A mai „Opinione“ szerint a miniszterium első törvényjavaslatul ezen indítványt terjesztendi a parlament elé: az olasz királyságot megalakultnak nyilvánítani és Victor Emanuel Olaszország királyául kikiáltani.

— Genoa, dec. 20. A hadihajók „Eyridice“ vi-torlásfregát kivételével, felsőbb parancsra mind Gaetába indultak.

— London, dec. 23. A mai „Observer“ hivatalos forrásból közli, hogy Gaeta bombázatása oly erős volt, hogy II. Ferencz király kénytelen volt táborkarával együtt odahagyni a palotát s a vár egyik zugában keresett menedéket.

BECSI BÖRZE december 22-kén.

— Horn-unk „La Hongrie en face de l'Autriche” című új röpirata nagy figyelmet gerjeszt Párisban, anynyival inkább, mert állításait már igazolták is az esztrogami legújabb események. A francia lapok figyelmét újból Magyarországra vonta a röpirat és még a miniszteri közlönyök is e kérdés vitatásában nagy rokonszenvet tanusítanak a magyar ügy iránt.

— A „P. H.” úgy ballja, hogy Teleki László gróf Bécsben szabadon bocsátatott.

— Milano dec. 23. A mai Perseveranzának írják Florenzéből tegnaptól, hogy Rómában 18-dikáról viradóra savoyai ezimereket ragatnak a falakra. A rendőrség megmozdítván a Café Nuovót, csokrokra és zátzlókra akadt. A kávéház birtokosát elfogták. — Piemont, követve Napoleon példáját, megakarja szüntetni az utleveleket mindazon országok irányában, melyek azokat Piemont irányában is megszüntethetik. — Salaroli b. levelet hozott Victor Emanueltől Cavourhoz, aztán haladéktalanul folytatta utját London felé. Arese gróf külön küldetésben Párisba megy. Azt mondják, ez utazásoknak célja azon nagy politikai kérdések megoldása, melyek néhány napja fölmerültek.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

Állam-adósság.	penzben	áruban		penzben	áruban
5%-os nemzeti kölcsön	100 frt.	76 50	76 70	Ausztr. államvaspálya	283. — 283 50
5%-os metalliques	100 frt.	64 50	64 60	Nyugati vasut	183 50 184 —
Földterhermentesítések.				Pardubitz vasut	111. — 111 50
5%-os magyarországi	100 frt.	66 75	67 25	Tiszai vasut	147. — 147 —
5%-os bánági, horvát és szláv	100 frt.	64 50	64 75	Déli vaspálya 60% (ex div.)	190. — 191 —
5%-os erdélyi	100 frt.	62 50	62 75	Károly Lajos vaspálya (ex div.)	149 50 150 —
Sorsjegyek.				Graz-Köflachi	112. — 114 —
Trieszti db.	100 ft pp.	111. —	112. —	N-Szombati 1-ső kibocsátás	20. — 22. —
Dunagőzhajóz. társ. darabja	100 ft pp.	95. —	95 50	N-Szombati 2-ik kibocsátás	60. — 64. —
Budai városközség db	40 ft s. é.	36. —	36 50	Váltók (devisek)	
Eszterházy	40 ft pp.	88 50	89. —	Három hónapra.	
Salm	40 ft pp.	38 25	38 50	Amsterdam 100 boll. ft (86 ft 52 kr a. é.) 3%	— — —
Pálffy	40 ft pp.	36 25	36 50	Augsburg 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3 1/2%	120 75 120 75
Clary	40 ft pp.	34 50	35 —	Berlin 100 tallér (150 ft ausztr. érték.) 4%	— — —
St. Genois	40 ft pp.	37. —	37 25	M. Frankfurt 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3%	121 — 121 10
Windischgrätz	20 ft pp.	20 50	21. —	Hamburg 100 márk-bankó ft (75 ft 85 kr) 2 1/2%	106 25 106 50
Waldstein	20 ft pp.	26. —	26 50	London 10 font sterling. (100 ft 23 1/4 kr) 4 1/2%	140 75 140 80
Keglevich	10 ft pp.	14 75	15. —	Páris 100 frank (40 ft 50 kr ausztr. ért.) 3 1/2%	55 90 56. —
Részvények.				Pénznekem.	
Nemzeti bank ex div.)		747. —	749. —	Korona	19 50 —
Huelintézet 200 frt		171. —	171 10	Császári arany	6 67 —
Alsó-ausztriai esc. bank 500 frt		554. —	555. —	Reczés arany	6 66 —
Duna-gőzhajózási társulat 500 ft pp.		394. —	396. —	Napoleons'or	11 27 —
Trieszti Lloyd 2-ik kibocsátása 500 ft pp.		130. —	140. —	Orosz imperiale	11 58 —
Budapesti lánchíd 500 ft pp.		370. —	380. —	Ezüst	40 75 —
Éjszaki vasut		1965. —	1966. —	A nemzeti kölcsön papir szelvényei	140 75 —

HIRDETÉSEK.

HIVATALOS.

(1184)

Sz. 24792. 1860.

Hirdetése

(3—3)

az erdélyi cs. k. helytartóságnak, mely által köztudomásra hozatik, hogy a külföldeni kereskedés végett természetett dohányoknak beváltása kivételesen megengedtetik.

A magas cs. k. pénzügyminisztériumnak 1860 december 11-ről 1861 sz. alatt kelt közleménye szerint eddigelé csak kevés számú kereskedők kérések a dohány természetts könnyítése iránt f. év mártius 27-én kelt császári rendelet (birod. törvl. XVII. dar. 72. sz. rend. lap 17. sz.) alapján engedélyt dohánynyal külföldön kereskedni, úgyhogy azon természettsnek, kik az említett csász. rendelet által legkegyelmesebben nyújtott kegyelettel élve az 1860-ik évre a külföldeni kereskedésre nyertek dohánytermesztési engedélyt, természettsenyek eladása nagyon nehézzé vált, más részről pedig a cs. k. dohány kezelés oly állapotban volt, hogy ez évben a szokottnál nagyobb mennyiségű dohányleveleket adott el a külföldön.

Tekintettel ezen körülményekre, melyek tanácsossá és kivethetővé teszik azt, mikép azon természettsnek is, kik a dohánytermesztési engedélyt csupán külföldre kivitel végett nyerték, megengedtetik, természettsenyeket a cs. k. dohánykezelésnek eladhatni, annál fogva kivételesen megengedtetik, hogy ez évben de minden következtetés nélkül jóvendőre nézve a cs. k. dohánykezelés az ilyen dohánytermesztőktől is vegye át a dohányleveleket a fennálló levéltári árak szerint és az eziránti általános határozatok megtartása mellett akkor, ha azok ezen kegyeletért határozottan folyamodnak és ha ők egész természettsüket, nem pedig csak annak egy részét a kiűzött időre beváltás végett a megjelölt beváltási állomásra elhozzák.

Ezen kivételes kegyelet oly hozzáadással hozatik köztudomásra, hogy azon dohánytermesztők, kik ezen engedélyben részesülni akarnak, eziránti nyilatkozatukat községi előjárók útján a hónap végéig az illető dohány beváltási hivatalnak a végre adják be, hogy azoknak a beváltási állomás, melynél az átvétel történnék, nem különben a nap, melyen a természetts lesz előállítandó, tudni adassék, minthogy különben a beváltásra hozott dohánytermésnek leendő visszavétésének káros következményeit csak is maguknak tulajdoníthatják.

N. Szeben, december 16-án 1860.

NEM HIVATALOS.

(1192)

Nagyutczában 287 sz.

alatti nagy kiterjedésű és gazdasági épületekkel ellátott jószág örök áron eladó. Értekezhetni a tulajdonossal ott helyben.

(1194)

(2—3)

Eladó ház és szőlő.

A Funk István hagyatékához tartozó, hidelvén a nagyutczában 158-ik szám alatti ház és telek, nem különben egy az új hegyben levő nagy kiterjedésű, nemesített gyümölcsfakkal bővelkedő szőlő eladó.

Bővebben értekezhetni Pogácsnik Miksa közjegyző irodájában, belső szénutca 132-dik házszám alatt.

(1180)

(3—3)

A mesterházi birtokosság csődöt hirdet egy erdőszi állomásra. A vállalkozni kívánó legyen egyszerűs mind rendes oklevelezett mérnök is, és ki vállalkozni kíván a jövő 1861-ik év januárius havától utolsó napjáig kellő oklevelekkel ellátott ebbéli vállalkozását elfogadja Magyar-Régenbe alólirt. Az erdőszi egy évi fizetése lesz 600 azaz hat-száz ft. o. é., mit pótol az, hogy a birtokossági erdőket fel kellett éni mérni, minden egy hold felméréséért 8 pengő kr. fizetést veendő. Ezen szerződés jelenben 5 évre terjesztetik. Bővebben értekezhetni alólirtnál.

Magyar-Régen, november 15-én 1860.

Szekeress Sándor,

mint a mesterházi birtokosság h. biztosa

(1—2)

(1181)

Az o.-topliczai birtokosság csődöt hirdet egy erdőszi állomásra. A vállalkozni kívánó legyen egyszerűs mind rendes oklevelezett mérnök is, és ki vállalkozni kíván a jövő 1861-ik év januárius havától utolsó napjáig kellő oklevelekkel ellátott ebbéli vállalkozását elfogadja Magyar-Régenbe alólirt. Az erdőszi egy évi fizetése 600 azaz hat-száz ft. o. é., mit pótol az, hogy a birtokossági erdőket fel kellett éni mérni, minden egy hold felméréséért 8 pengő kr. fizetést veendő. Ezen szerződés jelenben 5 évre terjesztetik. Bővebben értekezhetni alólirtnál.

M-Régen, dec. 8-án, 1860.

Szekeress Sándor,

az o.-topliczai birtokosság h. biztosa

(1193)

(1—3)

Alólirt van szerződés a tisztelt szülők és gyámokkal tudatni, miszerint a több éveken jó hírből fennálló leány-nevelő intézetemben a francia, német nyelveken kívül a magyar nyelv tanítására is különös gond fordítatik, és a szülők kívánságokra a rendes tantárgyak is e nyelveken adatként elő; nemkülönben az intézetembe bérjáró tanárok a növendékeknek a hit-szabályokat szintén kinek kinek anyanyelvén tanítandják.

A felvétel feltételei felett értekezhetni szóval vagy bérmentes levelekben

Wautier Henriette

a brassói leány-nevelő intézet tulajdonosnőjével.

(Klastromutca 11 szám a.)

(1180)

Felszólítás.

(3—3)

A zágori nemes birtokosság felhatalmazottja b. Gámera Gusztáv ur részéről fel vagyok ugyan hatalmazva a zágori volt urberek ellen a földesuri javadalmak, ugymint dézmás szőlők, közhelyek felosztása és más egyebek béperlésére de miután a dézmás szőlőkből a földbirtokos urak 1848-ig személyenként külön vevék a dézmát, a birtokosság neve alatt kényes és hátrányos béperelni. Miután csak 32 nemes birtokos küldött külön felhatalmazást, — felszólítom gróf Kornis Gáspárnót, Csoma József, Nagy Elek, Gyárfás Zsigmond, Vajda Bálint, Mikó Antal, Pálfi N. Paksányi Ignác, gróf Lázár Antal örökösei, Turoczy rész örökösei, László János, László András, Lukács István, Földvári István, Endes Rozália, Török Ferenc, Komáromi József, Komáromi Károly, Kovács Gábor, Nagy Sándor, Balla Mihály, Boér Elek, Horváth Miklós, Csanádi Dániel, Deák György, Szabó Gábor, Szabó Márton, Szotyori Sámuel, Marton Márton, Santa Anial, Henter János, gróf Nemes Theresia, Cserei Miklós, Vajda Péter, Vajda Miklós Bihari Sámuel, Csápai László, Székely László, Gyárfás Károly, Kolunbán János, Gyárfás Ádám, Tonyia László, Turoczy Lajos, Borsai István, Hadnagy János, Butyka Zsigmond, Butyka Anna, Bodó Pál, Barabás Antal, Szombatfalvi József, Székely Mozes, Jancsó István, Kőnczei Károly, Kőnczei László, Kőnczei Antal, Benkő József, Demjén István, Ugron Zsigmond, Maurer Sándor, Gyujtó Sámuel, Jancsó Sámuel, Szentiváni István, Miklós Mihály, Czirják László, Czirják Károly, Czirják Ferenc, Máthé János, Antos István, Halas Simon, Dániel Elek, Mészáros Zsigmond, Benkő Bénémin és János, Turi József, Turi Antonia, Tompa László, Vajda Péter és Miklós, Székely György, és Horváth Ferenc urakat és urókat, úgy a Borsai István gyermekeit condonokiat valamint mind azokat a kik eddig alólirtnak avagy báró Gámera Gusztáv urnak felhatalmazást nem küldöttek, jövő év január 10-ig a szükséges felvilágosító iratok s jegyzések melléklése mellett, törvényes felhatalmazásaikat annnyival inkább elküldeni, mivel ellenkező esetben magoknak tulajdoníthatják ha különösen dézmás szőlők a zágori határon megváltás nélkül ingyen maradnak volt urbereknek.

Maros-Vásárhely, december 6-kán 1860.

Uj. Pávai Vajna Elek.

(1184)

(6—6)

Karácsoni, újévi és névnap

ajándokul a magyar, francia és német irodalom újabb termékeiből képes és díszkiadású más művekkel, mind az ifjúság mind az érettebb koruak számára ellátott könyvkereskedését a t. cz. közönség figyelmébe ajánlja

STEIN JÁNOS.

Ugyanott előfizethetni bel- és külföldi ujság- és divatlapokra, folyóiratokra.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvárt kapható

Szabó Károly, Rogerius mester, Váradi kanonok siralmas éneke, Magyarországnak IV. Béla király idejében atarok által történt Ronlásáról, ára 1 ft
Mocsáry Lajos Programma nemzetiség, és a nemzetiségek tárgyában, 1 ft.

Dr. Römer Floris, A Bakony, terményrajzi és régészeti vázlat. Ára 1 ft 50 kr.

Emilia, Magyar nők évkönyve, 1861-re, gr. Széchenyi Istvánné arcképevel, és tizenkét, történelmileg híres magyar nő képével és életrajzával. Ára füzve 1 ft 50 kr. kötve 2 ft.

Magyar hölgyek életrajza, írta Kulini Nagy Benő és Sárvari Elek, ára 3 ft.
Rózságyi A. Mintegy tíz évvel ezelőtt, regény a legközelebb lefolyt tíz évből, 3 kötet, ára 3 ft.

Szász Károly, Trencsényi Csák, történelmi költői beszély, tíz énekben, ára füzve 2 ft., kötve 3 ft.

Kakas Márton Tolltaraja. Kiadja Jókai Mór, 2 kötet ára 2 ft.